

HECE AYLİK EDEBİYAT DERGİSİ YIL: 27 SAYI: 316 NİSAN 2023 ISSN 1301-210X

HECE

NİSAN 2023

316

İ Ç İ N D E K İ L E R

EŞİK

İbrahim Demirci / Sığınak / 5

ŞİİRLER

Cahit Koytak / Artçı Şiirler / 7

Faruk Uysal / Abdullah Çavuş / 11

İhsan Deniz / Asuben'den Fotoğraf ve Yankı / 13

Ali Göçer / Ceylan Türküsü / 14

Hüseyin Atlansoy / Hüsrev ü Şirin'den Efil Efil Elif Karacaoğlan / 15

Ahmet Yılmaz / Omzumda Dünya / 16

Alaaddin Hekim / Memento Mori / 17

Yunus Karakoyun / Annesiz / 18

Eray Akpınar / Yorgun Çocuklara / 19

Eser Tokaş / Yargıç Tokmağını Üç Defa Vurur / 20

Furkan Deniz / Camellia'nın Yemini / 21

Hüsnü Duran / Hicran / 22

Birgül Kılıç / Bir Tereddüdün Çarşısı / 23

Mehmet Hasan Doğruer / Pastel Bir Delilik Öğleni / 24

Mert Tutucu / Bir Saç Örgüsünün Yapıçözümü / 25

Mubin Burak Çelik / Costil / 27

Neslihan Ağrı / Sevda Adlı Kitaplar / 28

Ömer Yücedal / Toprağın Omurgası / 29

Atike Çiçek / Yaz Geldi İşte / 31

Rıdvan Temiz / Kişisel Mevzular / 32

Serkan Şafak / Sancı / 34

KUR'AN: HERKESE İNEN KİTAP

Cahit Koytak / Tan Vakti / 'Fecr' Süresi / 35

YAZI

Mustafa Kara / Güneyce'de Yaşanan Ramazan Hatıraları / 38

Ali Galip Yener / Batı Zoru, Alaturka Saat ve Ötesi / 46

Ertan Örgen / Hasan Aycın Anlatmalarında Yeniden Yazma I / 51

Kudret Ayşe Yılmaz / Şiirin Şiiri / Merhaba Gam Yolcusu / 61

DOSYA: DEPREM

EDEBİYAT ŞAHİTLİK EDER

Hatice Bildirici / Sunuş / 63

Can ve Gönüle Odaklı Bir Düşün Ozanı Ahmet İnam'la Söyleşi / Konuşan: Hatice Bildirici / 64

Yıldız Ramazanoğlu / Afetin Şahidi Kadınlardan Kayıtlar / 68

Yasin Mortaş / Toprak Dili / 85

Eyyüp Akyüz / Enkaz / 87

Hale Sert / Ağaçların Dansı / 89

Şükriye Şen / Hayat Bir Sancı mıdır? / 90

Mehmet Ayıcı / Dünya Var mıymış? / 92

Sema Demir / Yoklukta Eşitlenenler, Varlıkta Kaybedenler / 93

İpek Coşkun / Afet Çocukluğu / 95

Mustafa Uçurum / Sızlanıyor Dünya / 98

Hayrettin Durmuş / Deprem Kırıldığı Pencereden / 99

Zeki Bulduk / Anneler ve Evler / 102

Hüseyin Bektaş / Ve Karanlık / 105

Mehmet Kurtoğlu / Deprem Trajedisi Üzerine Notlar / 106

Şenol Korkut / Berzah / 112

Esra Kılıç Türedi / Bir Şehri Yitirmek / 114

Şakir Kurtulmuş / Yüzler / 117

Fatma Aydar / Zarif Kuşağın Fay Hatları / 119

Hayrettin Taylan / Neredesin Zazelika / 121

Aziz Kağan Cüneş / Toprağı İncitmek / 123

Mehmet Kurtoğlu / Deprem Şiirleri / 126

ÖYKÜ

Ayşe Çetinkaya / Teyzemin Evlatlığı / 128

OKURYAZARIN NOTLARI

İbrahim Demirci / Beşiktaşlı Yahya Efendi / 131

ŞİİR GÜNDELİKLERİ

Ömer Aksay / Şiire Dair Kaydedilen Notlar / 132

BİR ROMAN HAKKINDA

G. Senem Kıcımın / Sahipsiz Bir Mektup: *Bartleby* / 134

PORTRE

Mehmet Ayıcı / Bulunmaz Yazılar İçinde / 137

ÇEŞİTKENAR

İsmail Karakurt / Tabiat Günlüğü / 140

Hasan Arslan / Elâ Gözlerle Seviilmek ya da Bir Çocuğun Kulakları / 142

İbrahim Demirci

SIĞINAK

Yaşadığımız büyük felaketlerden sonra, Mehmed Âkif'in bir bakıma manzum tefsir sayılabilecek *Hakkın Sesleri*'nde yer alan şiirlerini hatırlayanlar oldu. Kitabın üçüncü manzumesinin başında şu âyet meali vardır: "İçimizdeki beyinsizlerin işledikleri yüzünden, bizi helâk eder misin, Allah'ım..." (A'raf, 155)

Yâ Rab, bu uğursuz gecenin yok mu sabâhı?
Mahşerde mi bîcârelerin, yoksa felâhı!
Nûr istiyoruz... Sen bize yangın veriyorsun!
"Yandık!" diyoruz... Boğmaya kan gönderiyorsun!

dizeleriyle başlayan manzume "*Ağzım kurusun... Yok musun ey adl-i İlâhî!*" nidasıyla nihayete erer.

Balkan facialarının yürek sızlatan, vicdan çatlatan, akıl ve mantık sınırlarını zorlayan vahşeti, zaman zaman şairin dengesini sarsar. Fakat dayandığı dayanak güçlü, sığındığı sığınak sağlamdır; toparlanır ve yeniden ümidin sözcüsü olur.

Millî Mücadele yıllarında Malta'ya sürgün edilenler arasında bulunan Süleyman Nazif, "Dâüssıla" adlı şiirinin üçüncü beytinde şöyle der:

Gözümde kalmadı yer gök, batar çıkar giderim
Zemîne münkesirim âsumâna muğberrim

Yeryüzüne münkesir / kırgın oluştta insanlara yönelik bir sitem saklı olduğu gibi, gökyüzüne muğber / incinmiş olmakta da Tanrı'ya yönelik bir sitemin bulunduğu rahatlıkla söyleyebiliriz.

Başkalarını kırmaktan kendileri kırılmaya fırsat bulamayan hoyratları, herkesi incitmekten kimseye incinmeyi tadamayan bedbahtları muhabbet vadisine çağır-sak gelirler mi?

Fotoğraf: Mehmet Fındık

Cahit Koytak

ARTÇI ŞİİRLER

I

Yeri, göğü ve onların içindekileri,
Üstündekileri, altındakileri,
Her şeyi, herkesi,
Her zihni, her tini,
Zangır zangır sallayıp

Altına alan deprem üstüne
Sahici, içtenlikli
Ve umut yaratan
Bir şeyler bulmak,
Bir şeyler yazmak için,

Kendi içime dalıp, orada
Yetmiş dört yıllık
Harabe hayatımın,
Yazarak yaşama sanatımın,
Enkazı altında, önce

Uçurtmalarının bağrına
Kuş resimleri çizen
Yüzü yaralı bereli,
Kalbi yaralı bereli
Kavruk çocukluğumu arayıp buldum.

25 Şubat 2023

II

Şimdi, onunla,
Çocukluğumla yani,
Çocuklarımı içine alacak,
Sonra torunlarıma kalacak
Son kuşak İ n s a n l ı ğ ı n

Gelecek birkaç yüzyılını,
Belki birkaç bin yılını,
Önce iskelet halinde
Yazmak, tasarlamak
Ve ayağa kaldırmak için,

Benim içimde, sizin içinizde,
Bir ömür yaşanan, okunan, yazılan,
Akla takılıp kalan şeylerde,
Yani düpedüz enkaz altında,
Kemiklerini arıyoruz, i n s a n o ğ l u'nun,

Sonra diziyoruz bulduklarımızı
Taslakta yerlerine,
Bağrına şiir okuyup, şiir üfleyip
Ayağa kaldırmak için
Enkazdan toplanan İ n s a n l ı ğ ı .

26 Şubat 2023

III

Varsa katılmak isteyen bize,
Kendi yıkıntıları altında önce
Kendini arayıp bulsun;
Bulunca da onu, yani kendini,
Yerin ya da göğün rahminde,

Aynaya bakar gibi
Bakarak, onun yüzüne,
Onun gözlerinde,
Gözbebeklerinde
Okumaya çalışsın

Bu öncü kıyametle
İçimize, özümüze,
Alnımıza yazılan
Hem acılarla,
Hem umutlarla dolu

Büyük şiiri, büyük ağıtı,
Hem büyük, hem zorlu,
Hem hazin, ama
Yine de kutlu
Ve umutlu büyük yarını!

27 Şubat 2023

IV

Artık hep sokaktayız, evet evet,
Evlerimiz kimimizin başına,
Kimimizin içine yıkıldı çünkü;

Artık şiirlerle, şarkılarla
Tüneller açacağız,
Kolonlar dikeceğiz,

Ulaşmak için kendi yıkıntımızın altına,
Dünümüze, yarınımıza,
Kendimize ve yâranımıza.

Enkaza söz ekeceğiz önce böyle,
Enkazın dibini, Zaman'ın dibini
Gösterecek kadar ışıltılı sözler,

Kalın kafaları, katı kalpleri,
Doymak bilmeyen gözleri,
Gönülleri yakan, kavuran sözler...

7 Mart 2023

V

Her Şey birbirine mi girdi,
Birbirine mi karıŐtı,
Birbirinde mi kaybordu yani?

Dünyanın ilk günü gibi,
Dođumun ilk anı gibi hani,
Neredeyiz, nerede, bilen yok henüz?

Hayatın altında mıyız, üstünde mi?
Varlığın rahminde mi?
Kaderin elinde mi, zihninde mi?

TeŐbihte sakınca yoksa,
'İki dudağı' arasında mı yoksa,
Tek solukta yeniden
 'Adem ile Havva' hikâyesini

Yarattı, yaratacak diye umut ettiđimiz,
Her Őeye gücü yeten
Yüceler Yücesi Yaratıcı'nın?

7 Mart 2023

(Devam Edecek)

Faruk Uysal

ABDULLAH ÇAVUŞ

ne zaman bir zorlukla karşılaştım
algıcılar ya da yargıcılar ne zaman önüme geçse
“kıyamet mi kopar” diye bir ses çınlar kulaklarımda
ben orada kaldım da kimselerin haberi yok mu burada
orada unuttum mu kendimi oynadığım rolde.

kim repliğini değiştirdi
kim oynadığı rolün dışına çıkabildi ki
iç içe, dış dışa iki kişi, bir görüntü
böyle de yaşayabiliyor insan
böyle de beğenilmek istiyor, beğeniyor
beğenerek tüm zamanları sahiplenebiliyor.

aslında ben pek benzemem Abdullah Çavuş'a
benzemek istedim de olamadım mı, hayır
bugünün insanı ise hiç uyuşmaz onunla
Abdullah Çavuş her zaman tetik
her zaman, üstelik kıyamete beş kala.

ben mesela tarihin önüne geçmem, geçemem
ama tarihin önünden gidenler de var
yol açan, kapı açan, belanın içinden geçenler
işte onlardan biridir Abdullah Çavuş
hesapsızdır, ne yapsa kendisidir
buyruğu kendi kalbinden alır.

vatan da aşk gibi, umut gibi bir şeydir
bazen yumuşak ve şefkatli bir sestir, bir koku, bir renk
bir de yeşil, gür sürgünleri olur
uzak bir diyarda ya da bir adada boy atar
rüzgârlara düşer çiçek tozlarını taşımak.

aşk varsa elbette suç da vardır suçlu da
ya baştan çıkararak bizzat iktidarsa
özgürlük olarak sunuyorsa tahakkümü
gün geçtikçe artıyorsa savaş severlerin sayısı
bir Tanrı kulu bile tanımazken Abdullah Çavuş'u
ben zamanın dışında olsam, bundan kıyamet mi kopar?

aklınıza takılmasın asla
ikilikten nasıl olur da birliğe ulaşılır diye
dilimlenmiş bir karpuzu
bir parça gölgeyi paylaşmak bile insanı kardeş kılar
bir ağaçtır insanoğlu, binbir yapraktan oluşur
iki kişi bir olunca bundan kıyamet mi kopar?

DERKENAR

Abdullah Çavuş, Namık Kemal'in *Vatan yahut Silistre* adlı oyunundaki kahramanlardan biridir. Ancak gerçek hayatın da bir Abdullah Çavuş'u vardır. Aydın'ın köylerinin birinden. 1853 Osmanlı-Rus Savaşı'nda Silistre kuşatması sırasında, tek başına Rus saflarına sızarak düşman cephaneliğini ateşe vermiştir.

Devlet ekonomik açıdan zorda diye önce geri çevirdiği gazi aylığını, yaşlandığı ve bakacak kimsesi olmadığı için, daha sonra talep etmiş ve 1912 yılında aylığı bağlanmıştır.

Bu kahraman şahsiyet ilerleyen yaşında, bir moral unsuru olarak, bazı askerî birliklere ziyarete götürülmüştür. Aşağıdaki fotoğraf bu ziyaretlerin birine aittir.

İhsan Deniz

ASUBEN'DEN

FOTOĞRAF VE YANKI

Lâmia çekmiş.
Denize yaslanmış sırtın
ve uzaklarda kaybolan çizgi
gökyüzüyle birleşmiş.
Yüzün sanki pelte
pelte ve dudaklarında hüznü kışkandıran
kederli bir gülümseme..

Yol arıyor ıstırap gözlerinde.
Bir volkan yatağı belki, bir okyanus belki
de en derinde..
Çırpınıyor hayatın kışkacında hem
de gözlerimin önünde..

Gözlerimin önünde gözlerine
bakmak bakmak.
Körleşiyor bakmak.

Ali Göçer

CEYLAN TÜRKÜSÜ

Yorulmaz düşlerim var
Yürür dururum içimdeki sende
Çılgılık gibi bir at koşar benliğimde
Peşindeyim durmaz giderim
Aradığım bir ceylan türküsü

Kimileyin derinlerde
Deniz yıldızının gövdesinde
Sır taşıyor inciler
İşte, açtım kanatlarımı
Zirvelerde beslenen düşlerimi
Uçtum varla yok arasında

Islığım da hazır dudaklarımda
Bütün sorularda bir işaretim
İnsan kendine doğru akarmış meğer
Bir gitmek koşuyor içimde
Bir ceylan türküsü yolun sonunda

Ağırdır gitmek bilirim
Peşimden gelir kaderim
Yokluğun uzuyor aklımda
Kısa kalsa da sana doğru ellerim
Bir ceylan türküsü kalbimin tam üstünde

Dağa çıkıp bakarım öteye
Her yüksek sonunda
Akıyor kendine

Yollara düşer gelir giderim
Vardıkça dokuduğum kendi kaderim
Bilirim yol yalnızca gitmektir
Varmak bizim işimiz değil
Aradığım bir ceylan türküsü

Hüseyin Atlansoy

HÜSREV Ü ŞİRİN'DEN

Efil Efil Elif Karacaoğlan

burası neresidir beni dillendiren sesimi sözümü iddiamı gizleyen
bir iddia ki ölmeden çıkılmıyor çarkın dönüşünde kırılan dişlilerden

dişliye diş arsız ar gösterdim iddiam büyük kim var imiş
biz burada yağ iken hadi söyle denildi cevabı bilir misin bilirsen

belki çekecektir yağmurunu rahmettir karın inceciğini mikailledir
o tozuma ne tozumdur eliftir meryemdir leylası mecnun gerektir

abdal olmak yürek ister yürümek için yol güldürmek için güzel
elifin karesi yoktur elif kereye gelmez elif ki gönlün delisindedir

senin memleketin benim gurbet çekme gel sılana güzelim
niyazi mısri neş'esine fuzuli mahzenine galip hüsnüne gidelim

sen bir ceylandın belki de bir karaca olacaktın olsaydı bir a
elifin karacaoğlanın kalbine meyyal az hafif eğimlidir soluma

şükür melek değiliz yanardı kanatlarımız varmadan hakkın huzuruna
ol yere ancak efendimiz kabul buyrulmuştur biz tozarız elifin aşkıyla

Ahmet Yılmaz

OMZUMDA DÜNYA

bana sorma değirmenleri, dünyayı bilirim döner yamalı omzumda bir kerkenez
değişmem üç kuruşa; buluş çağında sayıkladığım aynı hakikat
ucuz romanlar okudum ucuz filmler seyrettim ucuz usturalarla başım dazlak
zengin muhitlerden geçerken tökezleyen at: o benim, o benim kement vurulmuş
nöbetim

kırılır çatlarsın kalbin vardır kalbin yoktur sen plastik kelebeksin sen şehre vurulan
neşter
devlet kılıcıyla gençliği yakılan dost gibi gökdelenlerde müziği çıldırtan sen
beni izbe meyhanelerde arama, leş kokan lokantalarda beni bir cinayet ortasında
bulama
duyarsan inanma su beni yakmasaydı ben onu ellerimle boğacaktım

yıkılsın roma, ama yıkılmayacak ben istedim diye aramızda hükmünü yürüten duvar
sakın kımıldama, ayrılırken ele verir seni ucundan bulaştığın fotoğraf
ve birer birer seyahate çıkar şahitlerin: ne sen ne ben kurtulmadık aynı tufandan
ölmedik seninle, doğmadığımız gibi ezan sesiyle ve avluda binlerce kanatlı müezzini

uçardı başımın üstünde fal okları, bıçkın kederimden ağırlı yokuşlar çıkarırdım
akşam
yürürdü şakaklarımda, savunmamı görmeden parmaklarıma dikiş atan rüzgâr
yeminliydin dönmeyecektin, iz bırakmayacaktın kapıda, aynaya öyle bakmayacaktın
öperken başı kesik münzeviyi öyle metin öyle zehirliydi dudakların

sırtlan payı diye bir şey var, borcu kalmaz eceline kefil olmaz kimse kimsenin
görseydin yüzümün bozkırına kazıklar çakardı eskilerden kalma bir yağmur
yağsındı, ıslansındı bayram sabahı ayakkabısında gemiler yüzdüren çocuk
şimdi olsa korkardım, bir ihtimal eski yenilgilerimin elinden sıkı sıkı tutardım

ölmedim ben, göbeğim kesilmeden doğmayacağım o büyük sükûtumda
ölmedim ama bitsin şu öncesiz sonrasız hikâye bir akşam kendimle çarpıştığım
köprüde
kabağı kırılmış içi oyulmuştu sözlerin, anladım tükenmiş ay vakti inceliklerin